

27. 9. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nad jedním výběrovým řízením

V červnu letošního roku po necelém roce od jmenování nečekaně rezignoval na svou funkci vrchního státního zástupce v Olomouci Radim Daňhel. Zakrátko poté se v médiích objevila informace, že favoritem nejvyššího státního zástupce Igora Stríže pro obsazení uvolněného místa má být bývalý státní zástupce a dosavadní ředitel Generální inspekce bezpečnostních sborů Radim Dragoun.

Vláda České republiky na to učinila neobvyklý krok, na návrh ministra spravedlnosti Pavla Blažka usnesením nejvyššímu státnímu zástupci [doporučila](#), aby nový vrchní žalobce vzešel z výběrového řízení. Igor Stríž poté o vypsání výběrového řízení skutečně rozhodl, byť dle jeho vyjádření jej doporučení vlády překvapilo a k tomuto kroku se [chystal sám](#). Jedná se každopádně o postup překvapivý, až doposud byla vedoucí místa obsazována výhradně návrhem konkrétního jména ministru k tomu oprávněným funkcionářem. Výběrová řízení do vedoucích funkcí v soustavě státního zastupitelství zákon neukládá, ani jejich možnost nijak neupravuje.

Ministr i nejvyšší státní zástupce vypsání výběrového řízení odůvodňují snahou o větší transparentnost při výběru vhodné osoby na exponované místo. Ponechme nyní stranou, zda se jedná ze strany Igora Stríže o správný krok nebo zda se zbytečně vystavil podezření, že podlehl [nepřístojnému tlaku vlády](#) na výkon jeho výlučné pravomoci. Smyslem a cílem výběrových řízení obecně je vybrat nejkvalitnějšího uchazeče, včetně těch, kteří by jinak v procesu jmenování mohli být neodůvodněně přehlédnuti. Postup výběru by pak měl být nejen transparentní, ale i srozumitelný širší veřejnosti. Zkusme se tedy na základě [zveřejněných materiálů](#) podívat, jak se nejvyššímu státnímu zástupci účel výběrového řízení a deklarovaný záměr povedlo realizovat.

Pro výběrové řízení na obsazení vedoucích míst v soustavě státního zastupitelství neexistují žádná pravidla, ani jakýkoli precedens. Výběrové řízení tak vypsala nejvyšší státní zástupce na základě nově učiněného [opatření](#). Stríž mohl využít zkušeností s roky praktikovaným postupem výběru předsedů soudů, podrobně upraveným právními předpisy, nicméně tak zjevně neučinil. Podle Strížova opatření čtyři z pěti členů výběrové komise jmenuje nejvyšší státní zástupce, jednoho pak ministr spravedlnosti. Jakákoli kritéria pro výběr členů komise chybí, nejvyšší státní zástupce i ministr je mohou vybrat zcela dle svého vlastního uvážení. Uchazeče hodnotí členové komise v celkem sedmi kategoriích pomocí bodové škály 0 až 10. Posuzuje se osobní integrita uchazeče a záruky nezávislosti, odbornost, předchozí využitelná praxe, organizační a řídicí schopnosti, koncepce rozvoje VSZ v Olomouci, jazykové znalosti a vystupování a vyjadřovací schopnosti. Jednotlivá bodová hodnocení členové komise písemně neodůvodňují, slovní hodnocení kandidátů je nepovinné. Jednání komise je neveřejné. Součástí přihlášky uchazečů jsou vedle písemně zpracované koncepce rozvoje VSZ v Olomouci v rozsahu čtyř stran i strukturovaný životopis a motivační dopis uchazeče. Následuje osobní pohovor před komisí.

Jako členy komise pro nynější výběr vrchního státního zástupce v Olomouci Igor Stríž jmenoval tři ze svých blízkých spolupracovníků - svého náměstka Přemysla Poláka, kterého současně jmenoval i předsedou této komise, a dva ředitele odboru NSZ, Romana Hájka a Zdeňka Kasala. Jako čtvrtá členka je doplnila krajská státní zástupkyně v Plzni Anna Maříková. Za ministerstvo spravedlnosti se komise účastnila Klára Cetlová, vrchní ředitelka sekce dohledu a justice.

Do výběrového řízení se vedle již zvažovaného Radima Dragouna přihlásili i další dva uchazeči -

Radek Bartoš, dosavadní náměstek VSZ v Olomouci, aktuálně pověřený řízením tohoto úřadu, a Adam Bašný, evropský pověřený žalobce a předtím dlouholetý náměstek pražské vrchní státní zástupkyně Lenky Bradáčové. Úvodem je třeba říct, že jsou všichni tři kandidáti bezpochyby velmi kvalitními uchazeči a jejich dosavadní kariéry úctyhodné. Z doložených přihlášek se však mohlo na první pohled zdát, že Radim Dragoun by mohl mít v Adamu Bašném přinejmenším silného konkurenta.

Už jen Bašného profesní životopis je ve srovnání s jakoukoliv kariérou v rámci soustavy impozantní. Prošel si úplně všemi stupni soustavy. Vedle řadového státního zástupce na různých stupních zastával i funkci vedoucího pobočky krajského státního zastupitelství. Před aktuálním angažmá v roli evropského pověřeného žalobce více než devět let působil jako jediný náměstek vrchní státní zástupkyně v Praze. Bašný se vymyká i svými zahraničními zkušenostmi, mimo jiné coby mezinárodní prokurátor v civilní misi EULEX v Kosovu. Vedle toho je aktivní v Unii státních zástupců, kde zastával i funkci I. viceprezidenta. Je držitelem ocenění [Právník roku 2020/2021](#) v kategorii trestní právo.

Vedle Bašného tak působí oba další uchazeči trochu jako chudí příbuzní. Bartoš je na tom o něco lépe, začínal na okrese, poté byl pět let jako řadový na KSZ, posledních dvanáct let působí na VSZ v Olomouci, kde se kromě ředitele odboru vypracoval na nynější funkci náměstka. Dragoun začínal jako policista, naposledy jako policejní rada celostátního Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality. Zkušenosti ze soustavy má jen jako okresní státní zástupce.

Komise však uchazeče z hlediska předchozí využitelné praxe viděla jinak. Dva z jejích členů ohodnotili všechny uchazeče stejným počtem bodů, ostatní tři cenili nejvýše dosavadní praxi Radima Dragouna. Anna Maříková dokonce viděla Bašného jako nejhoršího ze všech, udělila mu pouhých šest bodů. U Kláry Cetlové pak byly životopisy Bartoše a Bašného úplným propadákem. Oba si od ní shodně vysloužili pět bodů oproti plnému počtu udělenému Dragounovi. V čem je však vedení GIBS až dvakrát „využitelnější“, než dlouholetá úspěšná kariéra v rámci soustavy, včetně vedení VSZ pro - vedení VSZ, respektive co lépe připraví na roli vrchního státního zástupce, než dlouhodobé působení ve funkci jeho náměstka, nám zůstalo utajeno. Můžeme tak jen spekulovat, co podstatného v dosavadní praxi mohl Bašný takto zásadně opomenout. Stejně tak se jedná od komise o zcela nesrozumitelný vzkaz pro ty státní zástupce a zástupkyně, kteří by rádi v rámci soustavy budovali své kariéry.

Bartoš a především pak Bašný neuspěli i co do kritéria organizační a řídicí schopnosti, kde od všech členů komise dostali výrazně méně bodů, než Dragoun hodnocený třikrát desítkou a jednou devítkou. Vedl si snad Bašný jako náměstek VSZ a vedoucí pobočky KSZ špatně? Nebo se řízení GIBS počítá automaticky za dvojnásobek?

Na druhé straně k rozpoznání kvalit uchazečů nijak nepomohlo kritérium osobní integrity a záruk nezávislosti. V této kategorii si všichni uchazeči shodně a jednomyslně vysloužili od každého ze členů komise deset bodů. V tomto případě si však členové komise buď neudělali patřičné rešerše, nebo utrpěli jen těžko pochopitelnou ztrátu paměti. Pokud by této kategorii hodnocení věnovali řádnou pozornost, nemohly by jim uniknout v rámci soustavy opět zcela unikátní skutečnosti z profesní historie Adama Bašného. Ten byl v únoru 2009 odvolán z funkce vedoucího pobočky krajského státního zastupitelství v reakci na to, že veřejně kritizoval neobhajitelný postup veřejné žaloby v tzv. [kauze Čunek](#). Svou kritiku [přednesl a setrval na ní](#) bez ohledu na následky. Veřejnost také pravdivě informoval o důvodech svého odvolání, přestože se tehdejší vedení snažilo hledat zástupné argumenty. Při vší úctě k nepochybným kvalitám obou dalších uchazečů jde v tomto případě o zcela mimořádný a reálný projev uchazečovy osobní integrity a nezávislosti. Řečeno s nadsázkou, pokud si ostatní uchazeči vysloužili bodů deset, Bašný jich měl dostat dvacet.

Bašný u některých ztratil body i v otázce vystupování a vyjadřovacích schopností. Těžko můžeme porovnávat vystoupení uchazečů před komisí z neveřejného jednání. Nicméně pokud si lze vybavit Bašného dosud bezchybné veřejné a mediální vystupování, je ten rozdíl oproti ostatním těžko uvěřitelný. Pokud lze hodnotit z předložených písemných projevů a motivačních dopisů, Bašný s Bartošem svou motivaci odvozují od konkrétních potřeb úřadu. Bartoš nabízí jeho znalost zevnitř, Bašný akcentuje poslání veřejné žaloby a vlastní odpovědnost. Identifikuje problémy, jejich příčiny a nastiňuje možná řešení. Dragoun svou motivaci shledává převážně v tom, že mu nyní končí funkční období ředitele GIBS a v možnosti návratu do soustavy státního zastupitelství jako vrchní státní zástupce v Olomouci spatřuje pro sebe vhodný kariérní posun.

Dragoun převálcoval své konkurenty i v kategorii koncepce rozvoje VSZ v Olomouci. Opět pro vnějšího pozorovatele těžko říci, proč. Pravdou je, že Bartošovo sdělení je oproti druhým dvěma kandidátům stručné, kusé a poněkud obecné. Bašný naproti tomu na stanoveném rozsahu předkládá velmi propracovanou a komplexní vizi. Dragoun sice v úvodu podotýká, že omezený rozsah koncepce neumožňuje detailní rozpracování, nicméně poté její signifikantní část věnuje rekapitulaci zákonných kompetencí VSZ a jeho organizační struktury, případně čtenáře ujišťuje, že při výkonu zákonné povinnosti informovat veřejnost hodlá dodržovat právní řád.

Opět se lze jen dohadovat, čím se komise při udělování bodů řídila. Na rozdíl od výběrových řízení na soudní funkcionáře, nemuseli členové této komise jednotlivá bodování slovně odůvodňovat. Slovní hodnocení či vyjádření ale mohli k bodovací tabulce připojit. Roman Hájek pak jako jediný této možnosti využil. Nicméně to příliš nepomohlo. S veřejností se podělil o zjištění, že Bartoš na danou funkci „nemá předpoklady“, Bašný prý předvedl „standardní výkon“ (čí? svůj vlastní? standard standardního státního zástupce?), nicméně ho prý „nepřesvědčil“. Dragoun byl dle Hájka „naopak nejlepším“. Tak moc děkujeme za vysvětlení.

Můžeme tedy i nadále věnovat volný čas přemýšlení, v čem pouze u Romana Hájka ztratil jako jediný Adam Bašný co do bližší nespecifikovaného kritéria „odbornost“. Jediné přesvědčivé hodnocení komise zůstává v kategorii jazykových schopností, kde Bašný s přehledem zvítězil. Pracuje totiž v angličtině.

Výsledkem součtu bodového ohodnocení a závěrem výběrové komise je tak doporučení Radima Dragouna do funkce vrchního státního zástupce v Olomouci a nedoporučení obou dalších uchazečů. Komise na konec připojila dovětek, že Radim Dragoun byl komisí doporučen zejména z důvodu předchozí využitelné praxe ve vedoucích pozicích, kvalitně zpracované koncepce rozvoje, přesvědčivého vystupování a kvalitních vyjadřovacích schopností. Sdělení komise jako výsledek vysoce odpovědné a erudované činnosti tak působí spíše jako zápis ve školním čtenářském deníku.

Autorka tohoto textu v minulosti [kritizovala](#) státní zastupitelství za netransparentní způsoby obsazování vedoucích míst státního zastupitelství, přičemž jedno z řešení spatřovala v povinném vypisování výběrových řízení na uvolněné funkce. V tomto případě se však jen těžko zbavit hořkého pocitu, že se komise, ať už vědomě či nevědomě, snažila vyhovět již dříve vyslovenému přání nejvyššího státního zástupce.

Státní zastupitelství jako orgán veřejné žaloby by mělo být vlakovou lodí čitelnosti a věrohodnosti, nikdy by nemělo zavdat pochybnosti o jakékoliv účelovosti svých, byť vnitřních kroků. Pokud by však výběrová řízení a snahy o větší transparentnost měly do budoucna vypadat takto, tak ať se o ně státní zastupitelství raději vůbec nepokouší.

Závěrem autorka tohoto textu považuje za nutné zdůraznit, že jako bývalá státní zástupkyně osobně zná nejen Adama Bašného, ale i další v textu jmenované osoby. S nikým ze jmenovaných však ohledně výběrového řízení, ani přípravy tohoto textu nebyla v žádném kontaktu

Mgr Věra Nováková,
advokátka a bývalá státní zástupkyně

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Promlčení zápůjčky bez určení splatnosti v judikatuře Nejvyššího soudu](#)
- [Rozvod s mezinárodním prvkem a související otázky péče o děti a výživného](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)
- [Autonomní mobilita optikou české legislativy. Kdy se na silnicích dočkáme vozidel bez řidiče?](#)
- [Rodičovská odpovědnost po novele občanského zákoníku: Jak nové principy rovnosti, spolupráce a ochrany dítěte mění praxi soudů a rodin](#)
- [Lhůta a povinnosti při vyrozumění oznamovatele o výsledku posouzení oznámení](#)